

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ & ΛΑΚΩΝΙΑΣ

ΣΧΕΤΙΚΑ: Απόφαση Περιφερειακού Συμβουλίου Πελοποννήσου για την προστασία του «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ» ΠΟΠ και επέκταση της ζώνης ΠΟΠ σε όμορες με την ΜΕΣΣΗΝΙΑ Γεωγραφικές Ενότητες (1)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Συνεργασία παραγωγικών φορέων Μεσσηνίας & Λακωνίας
για την προστασία της ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΠΟΠ
και την επέκταση της ζώνης ΠΟΠ στην Νότια Πελοπόννησο

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ονομασία «Elia Kalamatas» είναι καταχωρισμένη ως προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ), Αρ. Πρωτ. PDO-GR-0030 (2). Καταχωρίστηκε κατόπιν αιτήματος της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Μεσσηνίας (σήμερα Ένωση Μεσσηνίας) μέσω της Ελληνικής Κυβέρνησης με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/96, εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής την 21/6/1996 και αναφέρεται στις **επιτραπέζιες ελιές (Elia) ποικιλίας «Kalamon» που παράγονται στη γεωγραφική περιοχή της Μεσσηνίας με πρωτεύουσα την πόλη «Kalamata» από όπου προήλθε και η προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ)**. Το προϊόν είναι ευρέως γνωστό και ως «KALAMATA OLIVES» που αποτελεί απευθείας μετάφραση στα Αγγλικά του όρου «Elia Kalamatas» εφόσον ο ελληνικός όρος «ελιά ή elia» σημαίνει «olive».

Με τη χρήση της ονομασίας της πόλης ΚΑΛΑΜΑΤΑ, είναι καταχωρισμένα δυο ακόμα ευρωπαϊκά προϊόντα με προέλευση την Μεσσηνία,

- ✓ «Kalamata» ελαιόλαδο από ποικιλία ελιάς «Koroneiki» (Αρ. Πρωτ. PDO-GR-0037) και
- ✓ «Ouzo Kalamatas» (Αρ. Πρωτ. PGI-GR-01840).

Η προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη (Γ.Ε.) «Kalamata» στηρίζει την εθνική οικονομία, προσδίδει σημαντική αξία στην εμπορευσιμότητα αμιγώς Ελληνικών γεωργικών προϊόντων σε παγκόσμιο επίπεδο και συμπληρώνει άλλα επώνυμα τρόφιμα όπως «σύκα Καλαμάτας», «σταφίδα Καλαμάτας», «παστέλι Καλαμάτας».

Χαρακτηριστικά, στο Δελτίο Τύπου Ε.Ε. της 20/4/2020 «Γεωγραφικές ενδείξεις Γ.Ε. - ένας ευρωπαϊκός θησαυρός ύψους 75 δις. Ευρώ», ο Επίτροπος Γεωργίας Γιάνους Βοϊτσιεχόφσκι αναφέρει πως «Διάσημες γεωγραφικές ενδείξεις είναι: . . . Kalamata olives» (3). Στο Δελτίο Τύπου USDA (ΗΠΑ) της 4/12/2020 για την Εμπορική Συμφωνία Ευρώπης-Κίνας (Report Number:

E42020-0093), αναφέρεται πως «This Agreement will extend protection in China to 275 products that are produced in the EU. Products include feta cheese, asiago cheese, kalamata olives...» (4).

Οι ανωτέρω επίσημες ανακοινώσεις, επικυρώνουν την ισχυρή προστασία που παρέχει η Ε.Ε. σε καταχωρισμένα ευρωπαϊκά προϊόντα Γ.Ε. παγκοσμίως, τόσο με βάση την Συνθήκη της Λισαβόνας, όσο και με την προσχώρηση της ΕΕ στην Πράξη της Γενεύης μέσω του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO), γεγονός που εξασφαλίζει τη προστασία των εμπορικών σημάτων σε πολυμερές επίπεδο.

Την προστασία αυτή ήλθε να ακυρώσει στις 26/2/2018, με την ΥΑ 331/20735 ΦΕΚ 648/26.2.2018 ο Υπ.Α.Α.Τ. Βαγγέλης Αποστόλου, καθιστώντας την καταχωρισμένη γεωγραφική ένδειξη «Καλαμάτα» ως κοινό όρο, συνώνυμο της ποικιλίας ελιάς «ΚΑΛΑΜΩΝ» σε καταστρατήγηση της ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασίας Γ.Ε. και ειδικότερα του ΚΑΝ 1151/12 Άρθρο 13 και ΚΑΝ. 637/2009 Άρθρο 2.2

Α. Η καλλιέργεια της ΕΛΙΑΣ ΚΑΛΑΜΩΝ στη Νότια Πελοπόννησο

Η ελαιοκαλλιέργεια αποτελεί τον σημαντικότερο και δυναμικότερο κλάδο της αγροτικής οικονομίας στη Νότια Πελοπόννησο. Δεν αποτελεί υπερβολή η περιγραφή της περιοχής αυτής, ως ένα απέραντο δάσος από ελαιώνες διαφόρων ποικιλιών. Εδώ συναντώνται ποικιλίες για παραγωγή ελαιολάδου και για παραγωγή επιτραπέζιας ελιάς. Σημαντική θέση κατέχει η ποικιλία Καλαμών ή Αετονυχολιά ή Καλαματιανή ή Τσιγκέλι. Το εύρωστο δένδρο της ποικιλίας καλαμών με τα χαρακτηριστικά μεγάλα φύλλα καταγράφεται στην περιοχή προ 1000 ετών. Αυτό δίνει καρπό μέσου μεγέθους, με κυλινδροκωνικό σχήμα, σάρκα συμπαγή και γεύση φρουτώδη, ο οποίος κατά την ωρίμανση παίρνει χρώμα ιώδες.

Σημειώνεται ότι στη πόλη της Καλαμάτας απαντάται η «Μάνα Ελιά» δένδρο ποικιλίας καλαμών ηλικίας άνω των 1000 ετών. Αποτελεί το μητρικό φυτό από το οποίο ανανεώθηκαν οι ελαιώνες μετά από τις καταστροφές από τον Ιμπραήμ το έτος 1826. Σήμερα ευρίσκεται εντός του χώρου του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και έχει κηρυχθεί “Διατηρητέο μνημείο της φύσης” με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας.

Ο όγκος της παραγωγής ελιάς καλαμών στη Νότια Πελοπόννησο την καλή χρονιά εγγίζει και υπερβαίνει τους 50.000 τόνους.

Αντιπροσωπεύει αυτή περίπου το 60 % της συνολικής ελληνικής παραγωγής.

Υπολογίζεται ότι το 80 %-85 % της παραγωγής αυτής, λόγω της καλής ποιότητας, εξάγεται αι μετά από την σχετική μεταποίηση σε όλο τον κόσμο. Κύριες χώρες προορισμού είναι ΕΕ, ΗΠΑ, Καναδάς, Βραζιλία και Ρωσία.

Η καλλιέργεια και η παραγωγή της ελιάς καλαμών αποτελεί αντικείμενο χιλιάδων αγροτικών εκμ/σεων της Νότιας Πελοποννήσου. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ για την Νότια Πελοπόννησο για την τελευταία τριετία (2018 - 2019 - 2020) προκύπτει ότι:

- Περίπου δέκα χιλιάδες (10.000) γεωργικές εκμεταλλεύσεις καλλιεργούν και παράγουν την ελιά καλαμών. Ποσοστό άνω του 55% των καλλιεργητών της χώρας.

Η καλλιέργεια υπολογίζεται ότι καταλαμβάνει 130 - 135.000 στρέμματα.

Η μέση ετήσια παραγωγή εγγίζει τις σαράντα χιλιάδες (40.000) τόνους. Η τάση δε εμφανίζεται αυξητική. Τις προηγούμενες δεκαετίες, έχουν πραγματοποιηθεί πολύ μεγάλες επενδύσεις με νέες φυτεύσεις, ανορύξεις γεωτρήσεων, εγκατάσταση αρδευτικών δικτύων, αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού και την κατασκευή αποθηκευτικών χώρων. Ο παραγόμενος ελαιόκαρπος αποτελεί πρώτη ύλη για την λειτουργία δεκάδων βιοτεχνιών και βιομηχανιών επεξεργασίας και μεταποίησης. Εκατοντάδες επιχειρήσεις, διαφόρων μεγεθών δραστηριοποιούνται στην εμπορία και την εξαγωγή της συσκευασμένης ελιάς καλαμών.

B. Η σημερινή εικόνα της αγοράς

Με αγωνία ως καλλιεργητές, παραγωγοί και εξαγωγείς ελιάς ΚΑΛΑΜΩΝ, παρακολουθούμε από το 2017 μέχρι και σήμερα να φθίνουν σταθερά οι εξαγωγές Ελληνικής επιτραπέζιας ελιάς (Στοιχεία ΙΟΟ) (5), ενώ η παγκόσμια κατανάλωση αυξάνει:

ΕΛΛΑΔΑ - επιτραπέζια ελιά σε 1000 τόνους			
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Σεπτ-Αυγ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ (όλες οι ποικιλίες)	ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ
20/21	230 (πρόβλεψη)	-	3.060 (πρόβλεψη)
19/20	222	66,4	3.049
18/19	199	75,4	2.920
17/18	261	83,4	2.878

Για την περίοδο 19/20, περίπου 95K τόνοι αφορούν ελιά Χαλκιδικής 70K τόνοι ελιά ΚΑΛΑΜΩΝ και 60K τόνοι Κονσερβολιά.

Η ποικιλία καλαμών κατέχει διαχρονικά σημαντική θέση στις εξαγωγές επιτραπέζιας ελιάς. Είναι όμως ιδιαίτερα ανησυχητικό, πως κατά την περίοδο της πανδημίας 2020, από στοιχεία που δίνουν παράγοντες της αγοράς μαθαίνουμε πως η εξαγωγή Ελληνικής ελιάς ΚΑΛΑΜΩΝ έχει ήδη μειωθεί κατά 70% (5).

Την πτωτική πορεία ακολουθούν και οι τιμές παραγωγού τις αντίστοιχες περιόδους. Αυτές διαμορφώθηκαν επίσης σε χαμηλά επίπεδα, όπως φαίνεται στον πίνακα.

ΕΛΛΑΔΑ				
Ελιά Καλαμών - Τιμές παραγωγού				
Παραγωγή	Χρόνος	Μέγεθος	Τιμή €/κιλό	Παρατηρήσεις
20/21	Απρίλιος 2021		-----	Δεν υπάρχει αγορά
19/20	Ιούνιος 2020	201-230 τεμάχια	0,60-0,70	
18/19 -	Ιούνιος 2019	201-230 τεμάχια	0,90-1,00	
17/18	Ιούνιος 2018	201-230 τεμάχια	1,30-140	

Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι το φαινόμενο, πως κατά την περίοδο πανδημίας 2020, εκτός από την μείωση των εξαγωγών Ελληνικής ελιάς ΚΑΛΑΜΩΝ κατά 70%, έχει κατακυλήσει και η τιμή παραγωγού στο 0,60 €/κιλό (μέση τιμή για 200-230 τμχ/ κιλό ελιάς).

Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα οικονομικά δεδομένα των τοπικών οργανώσεων παραγωγών, το κόστος παραγωγής για μία σύγχρονη καλλιέργεια έχει εκτιναχθεί στα 0,85 - 0,90 ευρώ / κιλό.

Η ζημία που έχουν υποστεί οι παραγωγοί είναι ανυπολόγιστη. Το γεγονός αυτό αναγνώρισε η Ελληνική Κυβέρνηση η οποία και χορήγησε έκτακτη στρεμματική οικονομική ενίσχυση το Φθινόπωρο του 2020 σε όλους τους παραγωγούς – καλλιεργητές της ελιάς καλαμών.

Κατά την τρέχουσα περίοδο 2020/21 η παραγωγή είναι μειωμένη. Με τις αποθήκες γεμάτες αδιάθετες ελιές της περιόδου 2019-2020, πολλοί καλλιεργητές φοβούμενοι ότι και η νέα παραγωγή θα μείνει στα αζήτητα οδήγησαν μέρος αυτής προς ελαιοποίηση. Παρά όλη αυτή την «απόσυρση» ποσοτήτων η ζήτηση παραμένει σχεδόν ανύπαρκτη.

Βρισκόμαστε στο Απρίλιο του 2021, η πανδημία και η οικονομική δυσπραγία εξακολουθούν. Οι ίδιες δύσκολες συνθήκες αναμένεται να επικρατήσουν καθ' όλη τη διάρκεια του 2021/22 λόγω αυξημένου βαθμού εξάρτησης των ελληνικών εξαγωγών από το κλάδο ΗΟ.ΡΕ.ΣΑ. που θα αργήσει να αναζωπυρωθεί, γεγονός που μας καθιστά όλους υπεύθυνους για άμεσες κινήσεις προσαρμογής και πρόληψης.

Μας προβληματίζει το γεγονός, ότι την ίδια περίοδο της πανδημίας, τρίτες ελαιοπαραγωγικές χώρες πολλαπλασιάζουν τις εξαγωγές επιτραπέζιας ελιάς γενικότερα (Newsletter IOC No. 155) 6, και καταλαμβάνουν μερίδιο της αγοράς που παραδοσιακά ανήκε στις ελληνικές ελιές. Παράγοντες της αγοράς εκτιμούν ότι η επανάκτηση των θέσεων αυτών θα είναι εξαιρετικά δύσκολη.

Θεωρούμε ότι η σημερινή κατάσταση αλλά και το αβέβαιο μέλλον της ελιάς ΚΑΛΑΜΩΝ είναι απόρροια της έλλειψης μίας ολοκληρωμένης, δυναμικής και πολυδιάστατης εθνικής πολιτικής για την στήριξη και προώθηση της επιτραπέζιας ελιάς και της Ελιάς Καλαμών ειδικότερα. Επί σειρά ετών έγιναν λανθασμένες επιλογές και εφαρμόστηκαν θνησιγενείς πολιτικές διακίνησης

ομοειδών προϊόντων (Kalamata Olives) με κύριο ανταγωνιστικό κριτήριο την τιμή και ισχυρό ανταγωνισμό από τρίτες ελαιοπαραγωγικές χώρες, σε βάρος προστατευόμενων προϊόντων με ταυτότητα και αξία όπως η «Elia Kalamatas» ΠΟΠ.

Γ. Η ρύθμιση η γνωστή ως «ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ»

Σημαντική συνεισφορά προς επιδείνωση της κατάστασης έχει και η **Υ.Α. 331/20735/2018** του πρώην Υπ.Α.Α.Τ. κ. Β. Αποστόλου.

Με την ανωτέρω απόφαση, δίχως να ακολουθηθούν οι νόμιμες διαδικασίες, εντάχθηκε στο Εθνικό Μητρώο Ποικιλιών ο προστατευμένος όρος (ονομασία προέλευσης) «ΚΑΛΑΜΑΤΑ» ως συνώνυμο της ποικιλίας ελιάς «ΚΑΛΑΜΩΝ».

Η ενέργεια αυτή **παραβιάζει** κατάφωρα το ενωσιακό δίκαιο και ειδικότερα :

- τον **Κανονισμό 1151/12** Άρθρο 13 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ (22 χρόνια μετά την κατοχύρωση του εθνικού μας προϊόντος «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ» ως προϊόν Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) το 1996 από την Ε.Ε.), αλλά &
- τον **Κανονισμό 637/2009** για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής σχετικά με την καταλληλότητα των ονομασιών των ποικιλιών των γεωργικών φυτικών ειδών και των κηπευτικών ειδών (νέο ενοποιημένο κείμενο έκδοσης 28/8/2013) ⁽⁷⁾, Άρθρο 2.2 που επίσης αποκλείει την χρήση προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης ή ονομασίας προέλευσης ως ονομασία ποικιλίας σύμφωνα και με τον ανωτέρω Κανονισμό 1151/12 Άρθρο 13.2 (αντικατέστησε τον Καν. 510/2006 Άρθρο 13.2).

Αποτελεί δε άξιο ελέγχου το γεγονός ότι το ΥΠΑΑΤ, δυνάμει της **Υ.Α 3247/137259/16-12-2016** μερίμνησε να εντάξει στο Εθνικό Μητρώο Ποικιλιών αλλά και στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο ποικιλιών (FRUMATIS) τον προστατευόμενο όρο «ΚΑΛΑΜΑΤΑ» ως συνώνυμο του όρου «ΚΑΛΑΜΩΝ». Με νεότερη απόφαση την **ΥΑ 3401/144590/30-12-2016** δηλ. μετά από δεκατέσσερεις (14) ημέρες, επανήλθε και διέγραψε τον όρο «ΚΑΛΑΜΑΤΑ» από τον Εθνικό Κατάλογο ποικιλιών! Δεν ενημέρωσε όμως τον Ευρωπαϊκό κατάλογο, ως όφειλε ώστε να απαλείψει την εγγραφή της συνωνυμίας. Για την παράτυπη αυτή ενέργεια που μας εκθέτει ως χώρα, διερωτήθηκε ακόμα και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Κοινοβουλευτική Απάντηση E-005399-17) ⁽⁸⁾

Αξιοπεριεργό επίσης είναι πως και οι τρεις ανωτέρω Υπουργικές Αποφάσεις στηρίχθηκαν στην από 29/6/2016 γνωμοδότηση της Τεχνικής Επιτροπής Πολλαπλασιαστικού Υλικού. Από τα πρακτικά των συνεδριάσεων αυτής όμως ΔΕΝ προκύπτει ότι υπάρχει θετική εισήγηση για την προσθήκη του όρου «ΚΑΛΑΜΑΤΑ» ως συνώνυμο της ποικιλίας ελιάς ΚΑΛΑΜΩΝ. Επομένως η προσθήκη του συνωνύμου «ΚΑΛΑΜΑΤΑ» συμπεριελήφθη μη νομίμως και κατά παράβαση του άρθρου 6 παρ. 2 του ν. 1564/1985 ότι «η εγγραφή ποικιλίας γίνεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 20 του ν. 1654».

4. Οι επιπτώσεις της «ρύθμισης Αποστόλου».

Η ρύθμιση της ηγεσίας του ΥΠΑΑΤ ήταν τουλάχιστον άστοχη, αντιφατική και ισοπεδωτική. Προκάλεσε δε αυτή πολλαπλές δυσμενείς επιπτώσεις στην αγορά και εμπορία της ελιάς καλαμών. Επιπτώσεις που αναδείχθηκαν και δεν τις βλέπουν μόνο όσοι «δεν θέλουν» να δουν.

➤ **Άφησε απροστάτευτο και εκτεθειμένο τον όρο «Kalamata».**

Οποιαδήποτε χώρα του κόσμου που παράγει Ελιές Καλαμών, αξιοποιώντας την εγγραφή στο FRUMATIS, δύναται να τις διαθέτει σημαίνοντας αυτές ως «Kalamata Olives». Ένα ισχυρό ελληνικό brand υπονομεύτηκε και κινδυνεύει προοπτικά να ακυρωθεί ολοκληρωτικά.

Τρίτες ανταγωνίστριες χώρες, όπως Αίγυπτος, Τουρκία, Νότια Αφρική, Αυστραλία κ.α. ήδη παρεμβαίνουν στις αγορές και προωθούν τις ελιές τους κάνοντας χρήση του όρου «Kalamata Olives» και κατακτούν ολοένα και νέες θέσεις.

➤ Δεδομένου ότι οι παραγόμενες Ελιές Καλαμών στις ανταγωνίστριες χώρες όπως Αίγυπτος Τουρκία κ.α. έχουν μικρότερο κόστος παραγωγής, ήταν αναμενόμενο αρχικά να ασκηθεί πίεση στις τιμές του Έλληνα παραγωγού και σταδιακά - είναι θέμα χρόνου - να εκτοπίσουν τις ομοειδείς και ακριβότερες Ελληνικές Ελιές Καλαμών από τις αγορές.

➤ Άνοιξαν διάπλατα οι πόρτες, δόθηκε ισχυρό κίνητρο και διευκολύνονται πλήρως οι εισαγωγές φθηνών Ελιών ποικιλίας Καλαμών οι οποίες επανεξάγονται πλέον ως «Kalamata Olives», ενώ αμφίβολη είναι η πλήρης αναγραφή προέλευση ελιάς στην ετικέτα προϊόντος. Έγκυρες εκτιμήσεις παραγόντων της αγοράς ανεβάζουν τις ποσότητες αυτές στις 15-18.000 τόνους ετησίως.

➤ Τίθεται σε ισχυρή δοκιμασία η ποιοτική και η υγιεινή ταυτότητα της ελληνικής ελιάς αφού αντικαθίσταται πλέον με ένα προϊόν άγνωστων προδιαγραφών και συνθηκών παραγωγής.

➤ Θυσιάστηκε εμπορικά το ΠΟΠ «ELIA KALAMATAS», μία διεθνής ταυτότητα και ένα διεθνές διαβατήριο για ένα επώνυμο ποιοτικό γεωργικό προϊόν – τρόφιμο που παράγεται, επεξεργάζεται και παρασκευάζεται στη Περιφερειακή ενότητα της Μεσσηνίας.

➤ Μέσα από πρόγραμμα προώθησης και προβολής που ενέκρινε το ΥΠΑΑΤ υπονομεύτηκε το ΠΟΠ «ELIA KALAMATAS». Στο μεσοδιάστημα 2016 -2018, καθ' όλο δηλαδή το έτος 2017, όπου ο όρος «KALAMATA» δεν αναγραφόταν στον Εθνικό Κατάλογο Ποικιλιών, ξεκίνησε καμπάνια προβολής με ονομασία Olive YOU (<http://www.oliveyou-eu.eu/>) ύψους έντεκα εκατομμυρίων ευρώ σε δέκα-τρεις χώρες του εξωτερικού, στο πλαίσιο του Καν.(ΕΕ)1144/14 με έγκριση του ΥΠΑΑΤ και χρηματοδότηση της Ε.Ε. Η εμπειριστατωμένη ενημερωτική αυτή καμπάνια αφορούσε και στη χρήση του όρου

«KALAMATA OLIVES» στην κεντρική ετικέτα συσκευασιών επιτραπέζιας ελιάς στις χώρες στόχο, εντείνοντας τη διεθνή σύγχυση σε βάρος της ενωσιακά καταχωρισμένης ονομασίας «ELIA KALAMATAS» PDO⁽⁹⁾.

- Η επίμαχη ρύθμιση έχει εκθέσει την Ελληνική ελιά καλαμών σε ανυπολόγιστο κίνδυνο. Οι πολιτικοί και υπηρεσιακοί παράγοντες οι οποίοι γνώριζαν και γνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες της επίμαχης ρύθμισης ουσιαστικά ανέλαβαν τεράστιο εθνικό ρίσκο. Επέδειξαν και συνεχίζουν να επιδεικνύουν επικίνδυνο «αμοραλισμό» γεγονός που σίγουρα πρέπει να ελεγχθεί. Και τούτο διότι, σήμερα όποιος συμβουλευτεί το FRUMATIS, από οποιαδήποτε χώρα του κόσμου, δύναται να αιτηθεί στην ΕΕ την έγκριση ελιάς ΠΟΠ ή ΠΓΕ με χρήση του συνωνύμου «KALAMATA» π.χ. KALAMATA CALABRIA OLIVES από Ιταλία ή από Ισπανία ΠΟΠ KALAMATA SEVILLA OLIVES ή ακόμα και Turkish KALAMATA OLIVES. Μία τέτοια (απευκταία) εξέλιξη θα αποτελέσει το οριστικό τέλος όχι μόνο του «Ελιά Καλαμάτας» ΠΟΠ αλλά του συνόλου της Ελληνικής Ελιάς Καλαμών.

Σήμερα και προς το παρόν, μόνον η Ελλάδα έχει δηλώσει τον όρο ΚΑΛΑΜΑΤΑ ως συνώνυμο της ποικιλίας Καλαμών (πηγή FRUMATIS) ⁽¹⁰⁾.

Member State	Variety denomination	Synonym variety denomination	Registration/Granting date	Registration renewal date	End registration validity
CY	KALAMON	AETONYCHOLIA, CHONDROELIA	12/06/2012	13/06/2042	12/06/2042
EL	KALAMON	NONE	19/09/1996	06/12/2016	06/12/2046
EL	KALAMON	KALAMATIANI-TSIGKELI-AETONYCHI - KALAMATA	19/09/1996	06/12/2016	06/12/2046
IT	KALAMON	NONE	30/09/2012	29/09/2042	29/09/2042

Άξιο λόγου και προς επίδειξη του εφικτού της προστασίας του εθνικού μας προϊόντος, είναι πως η Κύπρος είχε στο παρελθόν καταχωρήσει τον όρο «ΚΑΛΑΜΑΤΑ» στον εθνικό της κατάλογο ποικιλιών, αλλά με μια απλή ενημέρωση ότι προστατεύεται από την Ε.Ε. ως προϊόν ΠΟΠ, τον απένταξε και δεν καταχώρησε «ονομασία που δεν τους ανήκει» στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο FRUMATIS. Η δε Ιταλία στο FRUMATIS έχει καταχωρήσει μόνο την ονομασία «KALAMON», ενώ με προτροπή της ΕΕ απένταξε στο παρελθόν και αυτή τον όρο ΚΑΛΑΜΑΤΑ από τον εθνικό της κατάλογο.

Ε. Αντιδράσεις ενάντια στη «ρύθμιση Αποστόλου»

Ενάντια στην καταστροφική Υ.Α. 331/20735/2018, οι παραγωγοί της ΠΟΠ «Ελιά Καλαμάτας» προσέφυγαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας στις 10 Μαΐου 2018 με αριθμό κατάθεσης Ε1301/2018, ενώ η υπόθεση αναμένεται να εκδικαστεί στις 1η Ιουνίου 2021 μετά από τέσσερις οίκοθεν αναβολές.

Οι παραγωγοί της Νότιας Πελοποννήσου αντιτίθενται σε κάθε ενέργεια που καταστρατηγεί την ενωσιακή νομοθεσία, δημιουργεί σύγχυση στη παγκόσμια αγορά και καθιστά γενικό προς κάθε χρήση από τρίτες χώρες, τον όρο «**Kalamata Olives**».

Κατά της ρύθμισης τάσσονται με αποφάσεις των συλλογικών οργάνων τους οι Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης, οι επαγγελματικοί και οι παραγωγικοί φορείς της Νότιας Πελοποννήσου.

Ειδικότερα έχουν ήδη πάρει αποφάσεις :

- Η Περιφέρεια Πελοποννήσου
- Το σύνολο των Δήμων της Γεωγραφικής ζώνης του ΠΟΠ ήτοι της ΠΕ Μεσσηνίας
 Δήμος Καλαμάτας
 Δήμος Μεσσήνης
 Δήμος Πύλου-Νέστορος,
 Δήμος Δυτικής Μάνης,
 Δήμος Οιχαλίας,
 Δήμος Τριφυλίας
- Δήμος Σπάρτης
- Το Επιμελητήριο Μεσσηνίας και αποτελεί θέση του Περιφερειακού Επιμελητηριακού Συμβουλίου Πελοποννήσου (όπως έχει αποτυπωθεί σε σχετικό υπόμνημα προς ΥΠΑΑΤ και Περιφερειάρχη Πελοποννήσου το 2019)

Οι Παραγωγοί της νότιας Πελοποννήσου (ΜΕΣΣΗΝΙΑ, ΛΑΚΩΝΙΑ, ΑΡΚΑΔΙΑ, ΗΛΕΙΑ), οι μεταποιητές και οι εξαγωγείς της περιοχής ήμασταν παντελώς αμέτοχοι στις συζητήσεις όπου χαράχθηκαν πολιτικές για την ελιά ΚΑΛΑΜΩΝ.

Κάθε απόπειρα επικαιροποίησης των προδιαγραφών ΠΟΠ ή επέκτασης ζώνης καλλιέργειας σε όμορους νομούς «σκόνταφτε» στην απροθυμία του ΥΠΑΑΤ και Φορέων που δυστυχώς είναι υπαίτιοι για την σημερινή κατάσταση του κλάδου της ελιάς Καλαμών που ξεκίνησε πριν την περίοδο της πανδημίας.

Οι σταθερές μέχρι και σήμερα εξαγωγές «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ» ΠΟΠ είναι διόλου ευκαταφρόνητες, εφόσον αφορούν ελιά με τις (αναχρονιστικές) προδιαγραφές την ώρα που ο σύγχρονος καταναλωτής αναζητά ελιές ξυδάτες, εκπυρηνωμένες, ροδέλες, καθώς και άλλους επίκαιρους τύπους. Σημειώνεται ότι το 70% της παγκόσμιας διακίνησης αφορά την εκπυρηνωμένη ελιά. Θα είχαμε εκτίναξη της εμπορευσιμότητας του προϊόντος εάν ελιές εκπυρηνωμένες, ελιές αρωματισμένες με ξύδι από σταφίδα ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, κ.α. παραδοσιακές συνταγές ήταν αποδεκτές ως ΠΟΠ με τροποποίηση υφιστάμενων προδιαγραφών. Τούτο θα είχε ως συνέπεια την

αύξηση εσόδων της χώρας από χιλιάδες τόνους αλλά και το άνοιγμα νέων αγορών για όλες τις Ελληνικές ελιές ΚΑΛΑΜΩΝ.

Στο μελανό σκηνικό που περιγράφεται παραπάνω, προστίθενται σειρά εξωδίκων που απηύθυνε η ΠΕΜΕΤΕ σε εφημερίδες της Μεσσηνίας και στον Περιφερειάρχη Πελοποννήσου για τον τρόπο με τον οποίο αυτοί στήριζαν την προστασία του ΠΟΠ «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ» (11), (12). Οι πρωτόγνωρες αυτές, προκλητικές και αντιδημοκρατικές ενέργειες ανέδειξαν για άλλη μία φορά τον «αμοραλισμό» που διακρίνει παράγοντες του χώρου της επιτραπέζιας ελιάς. Παράλληλα αναδείχτηκαν και «μη συμβατές σχέσεις» της ΠΕΜΕΤΕ διαχρονικά με το ΥΠΑΑΤ. Διαπιστώθηκε ότι η νομική σύμβουλος της ΠΕΜΕΤΕ διατελούσε ταυτόχρονα και επί σειρά ετών σύμβουλος της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΑΑΤ. Τα γεγονότα αυτά έφτασαν και στην Βουλή των Ελλήνων με πρόσφατες ερωτήσεις από τους Βουλευτές Μεσσηνίας κ. Λαμπρόπουλο και κ. Μαντά.

ΣΤ. Προτάσεις και Δράσεις για « έξοδο από το βάλτο»

Για την επίλυση του προβλήματος, και με γνώμονα αφενός την αύξηση των εξαγωγών Ελληνικής ελιάς ΚΑΛΑΜΩΝ και αφετέρου την καλύτερη αμοιβή του παραγωγού για το ποιοτικό προϊόν που παράγει, δεσμευόμαστε για την συντονισμένη και οργανωμένη ανάληψη σειράς δράσεων και πρωτοβουλιών.

Οι άξονες της κοινής μας δράσης για εφικτές και ουσιαστικές λύσεις περιγράφονται παρακάτω.

- Διεκδικούμε την απόσυρση της «ρύθμισης ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ». Απαιτούμε όπως άμεσα με πολιτική απόφαση του ΥΠΑΑΤ, αποκατασταθεί η νομιμότητα και να προστατευθεί αυτό το πολύτιμο εθνικό περιουσιακό στοιχείο, όπως είναι η ονομασία ΚΑΛΑΜΑΤΑ OLIVES. Διεκδικούμε να παύσει να υφίσταται η εξίσωση ΚΑΛΑΜΑΤΑ OLIVES = ΚΑΛΑΜΟΝ OLIVES δηλαδή γενικός τύπος ποικιλίας ελιάς.
- Σε συνεργασία με τις εθνικές υπηρεσίες διαπραγματευόμαστε με τις αντίστοιχες κοινοτικές και προσδιορίζουμε τον χρονικό ορίζοντα για την πλήρη παύση της χρήσης του όρου «ΚΑΛΑΜΑΤΑ OLIVES» από κάθε τρίτο. Η χώρα δεν σταματά να εξάγει ως «ΚΑΛΑΜΑΤΑ OLIVES» αλλά προσαρμόζεται βάσει σχεδίου και με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα (change management).
- Θωρακίζουμε και εκσυγχρονίζουμε ΤΩΡΑ δίχως άλλες καθυστερήσεις τις προδιαγραφές του «Ελιά Καλαμάτας» ΠΟΠ με σκοπό την απόλυτη παρεμνηνική μεταξύ ΦΕΚ 871/1993 και των αναρτημένων εγγράφων στο eAmbrosia, λαμβάνοντας υπόψη τόσο την τεχνολογική πρόοδο, τις απαιτήσεις των καταναλωτών, όσο και την εξέλιξη της παράδοσης. Αποσκοπούμε δομημένα και με νόμιμες διαδικασίες στον εκσυγχρονισμό του φακέλου έγκρισης ΠΟΠ για την ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, με την αρωγή της Δ/νσης Συστημάτων Ποιότητας ΥΠΑΑΤ, γεγονός που θα συντελέσει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και εξαγωγών του εθνικού μας προϊόντος.
- **Διεκδικούμε την διεύρυνση της ζώνης του ΠΟΠ.**
Συνεργαζόμαστε με την Τεχνική Ομάδα Υποστήριξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου και ζητάμε την συνεισφορά της Δ/νσης Συστημάτων Ποιότητας ΥΠΑΑΤ και της Γενικής Διεύθυνσης 3 της Ε.Ε.. Στόχος μας αποτελεί η σύνταξη τεχνικά άρτιου αιτήματος για την επέκταση της ζώνης ΠΟΠ, στις όμορες Γεωγραφικές Ένότητες Λακωνίας, Αρκαδίας και Ν. Ηλείας. Θεωρούμε ότι αυτό είναι τεχνικά εφικτό, και σύμφωνο με τις ρυθμίσεις και τις πολιτικές Γεωγραφικών Ενδείξεων της Ε.Ε. Είναι δυνατή η ανάδειξη της ύπαρξης των ιστορικών δεσμών, της ομοιομορφίας της γεωγραφικής περιοχής παραγωγής και των κοινών καλλιεργητικών πρακτικών.

- Προτείνουμε και εκτιμάμε ότι είναι εφικτό, να κατοχυρωθεί πανελλαδικό ΠΠΕ, με την ονομασία «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΩΝ» και εμπορικό τίτλο “GREEK KALAMON OLIVES» που συνάδει με την Ελληνική διατροφή (Greek diet), Ελληνική κουζίνα (Greek cuisine), Ελληνική σαλάτα (Greek salad), κ.α. Η κατοχύρωση μίας προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης (ΠΠΕ) σε επίπεδο χώρας μπορεί να αποτελέσει ένα πολύτιμο εμπορικό εργαλείο. Η διεκδίκηση της αν και φαίνεται δύσκολη, μπορεί να κερδηθεί αν υπάρχει συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων και πολιτική βούληση από την Κυβέρνηση.
- Απαιτούμε τον ουσιαστικό έλεγχο των εισαγωγών. Η υγιεινή και η ασφάλεια των εισαγόμενων ελίων από τρίτες χώρες οφείλει να είναι πρώτιστο καθήκον των ελέγχων. Δεν αρκεί η αυστηροποίηση των ποινών και τα χρηματικά πρόστιμα για τους παραβάτες του θεσμικού πλαισίου. Πρέπει να προϋπάρχει ένα ευέλικτο και αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου και εντοπισμού των παραβατών. Οι «ελληνοποιήσεις» είναι δυνατόν να ελεγχθούν και να «φρενάρουν».
- Απαιτούμε την Προστασία της ΠΟΠ «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ» σε όλες τις εμπορικές συμφωνίες Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτες χώρες.
- Διεκδικούμε & Επεκτείνουμε την προστασία της ΠΟΠ «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ σε τρίτες χώρες όπου δεν υπάρχει κεντρική συμφωνία της Ε.Ε. Η συνεισφορά του αρμόδιου τμήματος του Υπουργείου Εξωτερικών για την Οικονομική Διπλωματία και Εξωστρέφεια είναι καταλυτική για τις δυο ανωτέρω ενέργειες σε συνεργασία με την αρμόδια διεύθυνση στις Βρυξέλες.
- Διεκδικούμε πρόγραμμα προώθησης και προβολής αμιγώς Ελληνικών ΚΑΛΑΜΑΤΑ OLIVES, που θα αφορά μόνον ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΠΟΠ στις δέκα-τρεις (13) χώρες που προκάλεσε σύγχυση καταναλωτών σε βάρος του ευρωπαϊκά καταχωρισμένου προϊόντος ΠΟΠ, το πρόγραμμα OLIVE YOU της ΠΕΜΕΤΕ.

Με ευθύνη της κοινής Συντονιστικής Ομάδας οι ενέργειες και οι πρωτοβουλίες που είναι αναγκαίες να αναληφθούν περαιτέρω θα περιγραφούν και θα αποτελέσουν ένα δυναμικό Οδικό Χάρτη, ο οποίος θα κοινοποιηθεί σε όλους τους φορείς. Βάση του χάρτη αυτού μπορεί να αποτελέσει η ανάλογη μελέτη που έχει κάνει Ομάδα Διαχείρισης και Προστασίας της ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΠΟΠ.

Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι δεν φταίει μόνον η Υ.Α. Β. Αποστόλου (εύκολα προσβάλλεται στις Ευρωπαϊκές Αρχές) για την σημερινή κατάσταση, ούτε μονάχα η ασθένεια COVID-19, εφόσον πρόσφατο newsletter του IOC καταδεικνύει πως κατά την περίοδο 2019/20 δεν υπήρξε μείωση κατανάλωσης επιτραπέζιας ελιάς (13). Θεωρούμε πως μεγάλο βαθμό ευθύνης για την

σημερινή κατάσταση έχουν όλοι αυτοί που για τόσα χρόνια δημιουργούν αδιέξοδα και τετελεσμένες καταστάσεις δίχως όραμα για το μέλλον και δίχως να θωρακίσουν τους Έλληνες αγρότες και εξαγωγείς αμιγώς Ελληνικής ελιάς ΚΑΛΑΜΩΝ. Τουναντίον, δεν δίστασαν να αιτηθούν την κατάργηση του εθνικού μας ΠΟΠ προϊόντος και να καταστήσουν τον όρο ΚΑΛΑΜΑΤΑ ως γενικό προς χρήση από τον καθένα, προκαλώντας παγκόσμια καταναλωτική σύγχυση.

Μέτρο της έλλειψης ενδιαφέροντος και κάθε εθνικού σχεδιασμού, αποτελεί επίσης το γεγονός ότι κατά την περίοδο που ο όρος «Kalamata» δεν αναγραφόταν στον Εθνικό Κατάλογο Ποικιλιών της Ελλάδος, η Ευρωπαϊκή Γεωγραφική Ένδειξη (Γ.Ε.) «Elia Kalamatas» ΠΟΠ απέτελεσε εξαίρεση στην εμπορική συμφωνία ΕΕ-Ν.Αφρικής στις 16 Σεπτεμβρίου 2016 αναφέροντας μη νόμιμα πως «The varietal name “Kalamon” and “Kalamata” may continue to be used in similar products, provided the consumer is not misled on the nature of such term of the precise origin of the product» (14). Η ενέργεια αυτή που καταστρατηγεί την Πολιτική της Ε.Ε. για προστασία Γ.Ε. και έχει δημιουργήσει αρνητικό για τη χώρα μας τετελεσμένο που εγκυμονεί κινδύνους για όλες τις εμπορικές συμφωνίες Ε.Ε. με τρίτες χώρες. Ζητάμε να διερευνηθεί εγκυρότητα της σχετικής εισήγησης από την Ε.Ε. ή το Ελληνικό ΥΠ.Α.Α.Τ. που οδήγησε στην εξαίρεση αυτή, ώστε να μην αποτελέσει οδηγό για καταστρατήγηση της προστασίας ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΠΟΠ σε μελλοντικές εμπορικές συμφωνίες Ε.Ε. με τρίτες χώρες.

Σήμερα οι χειρότερες προβλέψεις ισοπέδωσης τιμής αλλά και μείωσης εξαγωγών έγιναν πραγματικότητα λόγω καταστροφικών πολιτικών, ενώ ουδείς μέχρι σήμερα παρουσίασε Σχέδιο και Όραμα για την ελιά ΚΑΛΑΜΩΝ, από όσους ισχυρίζονται ότι χαράζουν Εθνική Στρατηγική για το προϊόν.

Ως απόρροια των ανωτέρω, συναινούμε στην από κοινού δράση για

- ✓ την εύρεση λύσης στη διάθεση της Ελληνικής ελιάς ποικιλίας καλαμών
- ✓ την θωράκιση και προστασία ΠΟΠ «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ»
- ✓ την επέκταση του ΠΟΠ «ΕΛΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ» στους νομούς της νότιας Πελοποννήσου (ΛΑΚΩΝΙΑ, ΑΡΚΑΔΙΑ, Ν. ΗΛΕΙΑ).

Αποσκοπούμε στην θωράκιση του εθνικού μας προϊόντος από αθέμιτο ανταγωνισμό που εκμεταλλεύεται τη φήμη, τη παράδοση και την ποιότητα της Ελληνικής επιτραπέζιας ελιάς ΚΑΛΑΜΩΝ.

Επιδιώκουμε την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής ελιάς ΚΑΛΑΜΩΝ με την συνεργασία τυποποιητών και εξαγωγέων που της δίνουν αξία και προβολή στις διεθνείς αγορές. Στοχεύουμε στη διασφάλιση αξιοπρεπούς εισοδήματος στους Έλληνες αγρότες ώστε να είναι σε θέση να ζήσουν τις οικογένειες τους και να μπορούν να συνεχίσουν να παράγουν ποιοτικό προϊόν.

Δυνάμει των ανωτέρω οι κάτωθι υπογράφοντες δεσμευόμαστε σήμερα όπως δρομολογήσουμε κάθε απαραίτητη ενέργεια για την προστασία της ελληνικής Ελιάς Καλαμών, την θωράκιση της ΠΟΠ Ελιάς Καλαμάτας, και την επέκταση της γεωγραφικής ζώνης στις όμορες γεωγραφικές ενότητες της Π.Ε Μεσσηνίας στην Νότια Πελοπόννησο.

**Μετά Τιμής
Οι Υπογράφοντες
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

ΛΑΚΩΝΙΑ	
ΚΟΛΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΠΡΟΕΔΡΟΣ Α.Σ ΒΡΟΝΤΑΜΑ
ΦΑΡΛΕΚΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΤΚ ΒΡΟΝΤΑΜΑ
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΤΚ ΓΕΡΑΚΙΟΥ
ΠΗΛΙΟΥΡΑΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΤΚ ΓΕΡΑΚΙΟΥ
ΦΛΩΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ – ΜΕΛΟΣ Α.Σ ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ
ΒΛΗΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ – ΜΕΛΟΣ Α.Σ ΣΚΟΥΡΑΣ
ΦΛΩΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ – ΜΕΛΟΣ Α.Σ ΓΚΟΡΙΤΣΑΣ
ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΣΑΡΑΝΤΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ ΤΚ ΣΕΛΑΣΙΑΣ
ΧΡΥΣΑΔΑΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΓΕΩΠΟΝΟΣ/ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΣ – ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΕΩΠΟΝΩΝ Π.Ε ΛΑΚΩΝΙΑΣ – ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΜΕΣΣΗΝΙΑ	
ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΝΩΣΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΖΟΓΙΑΝΝΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΝΗΛΕΑΣ	ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ – ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΣΤΕΡΝΑΣ	
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΩΝ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΠΟΠ (ΣΥΜΕΠΟΠ)	ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΠΕΙΜΑΝΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ EUCAT S.A
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΖΑΚΥΝΘΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ

1. Περιφερειακό Συμβούλιο Πελοποννήσου. Απόσπασμα του πρακτικού 28 της συνεδρίασης της 18-12-2020 του Περιφερειακού Συμβουλίου Πελοποννήσου, Αριθμός Απόφασης 437. [Ηλεκτρονικό] ΑΔΑ : 6Ε2Θ7Λ1-9ΤΖ.
2. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. eAmbrosia – the EU geographical indications register. [Ηλεκτρονικό] <https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/geographical-indications-register/#>.
3. —. Γεωγραφικές ενδείξεις — ένας ευρωπαϊκός θησαυρός ύψους 75 δις. ευρώ. [Ηλεκτρονικό] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/IP_20_683.
4. Sophie, Bolla. EU-China Agreement on Geographical Indications Will Enter. s.l. : USDA, 4 December 2020. Report Number: E42020-0093.
5. International Olive Council. WORLD OLIVE OIL AND TABLE OLIVE FIGURES. [Ηλεκτρονικό] <https://www.internationaloliveoil.org/what-we-do/economic-affairs-promotion-unit/#figures>.
6. —. Newsletter No 155 November 2020.
7. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 637/2009 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 22ας Ιουλίου 2009 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής σχετικά με την καταλληλότητα των ονομασιών των ποικιλιών των γεωργικών φυτικών ειδών και των κηπευτικών ειδών (κωδικοποιημένη έκδοση). [Ηλεκτρονικό] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R0637-20130828&from=EL>.
8. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Κοινοβουλευτικές ερωτήσεις. Απάντηση του κ. Andriukaitis εξ ονόματος της Επιτροπής. [Ηλεκτρονικό] Αριθμός αναφοράς της ερώτησης: E-005399/2017. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2017-005399-ASW_EL.html.
9. Olive You. European Table Olives. [Ηλεκτρονικό] <http://www.oliveyou-eu.eu/>.
10. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. FRUMATIS. Fruit Reproductive Material Information System. [Ηλεκτρονικό] <https://ec.europa.eu/frumatis/index.xhtml>.
11. Αντιδράσεις για τα εξώδικα της ΠΕΜΕΤΕ σε μεσσηνιακές εφημερίδες για την ελιά Καλαμάτας. Agro24. 23/03/2021.
12. Θανάσης Λαγός. Εξώδικο της ΠΕΜΕΤΕ και κατά του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου. 24-03-2021.
13. Αλέξανδρος, Μπίκας. Παρά τον κορονοϊό αυξάνει διαρκώς η κατανάλωση επιτραπέζιας ελιάς. 04/03/2021.
14. ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των κρατών ΣΟΕΣ της ΚΑΜΑ, αφετέρου. s.l. : Επίσημη Εφημερίδα Ευρωπαϊκής Ένωσης, 16-09-2016.